

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

30.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 13-го Апрелья — 1845 — Wilno. PIĄTEK, 13-go Kwietnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 7 Апрелья.

Въ Высочайшемъ Указѣ, за соб твенноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данномъ Правительствующему Сенату, 1-го Марта, изображено:

„Рожденіе Любезнѣйшаго Внука Нашега, Великаго Князя Александра Александровича, повелѣваемъ праздновать въ 26-й день Февраля, а тезоименитство въ 30 й день Августа.“

Высочайшимъ Приказомъ, 17-го Марта, произведены, за отличие по службѣ: изъ Генераль Лейтенантовъ: состоящій по Кавалеріи Репнинской, въ Генералы отъ Кавалеріи; Членъ Капитула Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Баронъ *Дризенъ*, въ Генералы отъ Инфантеріи; Членъ Генераль-Ау-

С М Ъ С Ъ .

Евгеній Сю.

Этотъ знаменитый романистъ родился въ Парижѣ, 10 го Декабря 1804 года. Императрица Жозефина и Принцъ Евгеній Воарне были его воспитателями. Фамилія Сю — очень древняя; она постоянно жила въ теченіи нѣсколькихъ столѣтій въ Провансѣ. Отецъ, дѣдъ и прадѣдъ его были хирургами и врачами; оба послѣдніе были писателями и получили ученые степени въ Единбургскомъ Университетѣ, первый, то есть дѣдъ, за сочиненіе объ анатоміи и изданіе Гаубіусовой патологіи, а второй, то есть прадѣдъ, за сочиненіе нѣсколькихъ медицинскихъ книгъ; онъ же особенно извѣстенъ замѣчательными изслѣдованіями о смертной казни посредствомъ отсѣченія головы и о дѣйствіи гальванизма. Отецъ Евгенія былъ Штабъ-Лекаремъ въ гвардіи Императора Наполеона во время похода въ Россію, а во время реставраціи вступилъ въ службу Короля Людовика XVIII. Онъ пользовался постоянною благодарностію Императрицы Жозефины, и былъ въ дружбѣ съ Франклиномъ, генералами: Массеною, Моро и всѣми знаменитостями временъ консульства. Академія изящныхъ искусствъ получила отъ него въ даръ богатое собраніе препаратовъ сравнительной анатоміи и другихъ естественно-историческихъ предметовъ; все это собрано трудами четырехъ врачей фамиліи Сю. Это драгоценное собраніе занимаетъ въ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 7-go Kwietnia.

W Najwyższymъ Ukazie, z własnoręcznymъ Jego Cesarzskiej Mości podpisem, danymъ Rządzącemu Senatowi 1-go Marca, wyrażono:

„Rocznicę narodzin Najukochańszego Wnuka NASZEGO, WIELKIEGO XIĘCIA ALEXANDRA ALEXANDROWICZA, rozkazujemy obchodzić dnia 26-go Lutego, Imieniny zaś dnia 30-go Sierpnia.“

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 17-go Marca, za odznaczenie się w służbie mianowani: Jenerał-Porucznicy: liczący się w Jeździe Repniński, Jenerałem Jazdy; Członek Kapituły CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, Baron *Dryzen*, Jenerałem Piechoty; Członek Jeneralnego Audytoryatu Ministeryum Wojny i zawiadujący Fabryką Rakiet,

ROZMAITOŚCI.

EUGENIUSZ SUE.

Ten powszechnie teraz czytany pisarz, urodził się w Paryżu d. 10 grudnia 1804 roku. Rodzicami chrześceniemi byli Xiążę Eugeniusz Beauharnais i Cesarzowa Józefina. Rodzina Sue jest bardzo dawnego pochodzenia i osiadła od wielu wieków w Prowancyi. Ojciec, dziad i pradziad jego byli sławnymi chirurgami i lekarzami; dwaj ostatni otrzymali stopnie w uniwersytecie Edynburgskim, pierwszy, to jest dziad, jako autor dzieła o anatomii i wydawca patologii Gaubiusa, drugi zaś, t. j. pradziad, jako autor rozlicznych dzieł lekarskich, szczególnież znany z postrzeżeń swoich nad straceniem przez ścięcie głowy, oraz nad skutkami galwanizmu. Ojciec Eugeniusza był sztabowym lekarzem w gwardyi Cesarza Napoleona, podczas wyprawy Rossyjskiej; po restauracyi zaś przeszedł w służbę Króla Ludwika XVIII. Zostawał on w ciągłych stosunkach przyjeźni i zażyłości z Cesarzową Józefiną, Franklinem, Jenerałami Massena i Moreau, jako też ze wszystkimi sławnymi mężami konsulatu. W ostatnich czasach ofiarował Akademii sztuk pięknych wspaniałą podarunek, ze zbioru przedmiotów anatomii porównawczej i historyi naturalnej, nagromadzony przez cztery pokolenia lekarzów, z rodziny Sue pochodzących. To kosztowne muzeum tworzy osobną galeryą w pałacu Akademii sztuk pięknych.

диторіата Военнаго Министерства и завѣдывающей Ракетнымъ Заведеніемъ, Козень, въ Генералы отъ Артиллеріи; Членъ Генераль-Аудиторіата Военнаго Министерства, Бѣлоградскій; Исправляющей должность Директора Военно-Ученаго Комитета, Хатовъ 1-й; Членъ Генераль-Аудиторіата Военнаго Министерства, Баронъ Розенъ 2-й; Членъ Военнаго Совѣта, Шубертъ, — всѣ четверо въ Генералы отъ Инженеріи. Изъ Генераль-Маіоровъ въ Генераль-Лейтенанты: Седлецкій Военный Начальникъ, Ладженскій 1-й; Комендантъ Бендерской Крѣпости, Элме 1-й, Членъ Совѣта о Военно-Учебныхъ Заведеніяхъ, Вилькенъ; Окружный Генераль 4-го Округа Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи, Мандрыка; Командиръ Шостенскаго Пороховаго Завода, Гербель 2-й; Казанскій Комендантъ, Чертовъ; Окружный Генераль 1-го Округа Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи, Кизлеръ; Командиръ Казанскаго Пороховаго Завода, Тебенковъ; Окружный Генераль 3-го Округа Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи, Левенталь; Командиръ Гвардейской Инвалидной Бригады, Бѣлевъ 1-й; Командиръ Сестротцакаго Оружейнаго Завода, Мазаракі; Таврической Гражданскій Губернаторъ, Пестель 1-й; Инспекторъ баталіоновъ, полубаталіоновъ и отдѣльных ротъ Военныхъ Кантонистовъ, Баронъ Зедделеръ; Непременный Членъ Совѣта Императорской Военной Академіи, Баронъ Меделъ; Исправляющей должность Инспектора мѣстныхъ Арсеналовъ, Вальцъ; Военный Губернаторъ города Одессы и Управляющей гражданскою частію Ахлестышевъ; Комендантъ Нарвской Крѣпости, Свиты Его Императорскаго Величества Баронъ Веліо; Начальникъ Штаба Корпуса Путей Сообщенія, Мясоѣдовъ; Членъ Общаго Присутствія Артиллерійскаго Департамента Военнаго Министерства; Фаддеевъ 1-й; состоящей при Главнокомандующемъ Дѣйствующею Арміею, Бентковскій 1-й; Директоръ Александровскаго Малолѣтнаго Кадетскаго Корпуса, Хатовъ 2-й. Изъ Полковниковъ въ Генераль-Маіоры: состоящей въ должности Военнаго Начальника Люблинской Губерніи, Моравинскій; Вице-Директоръ Департамента Военныхъ Поселеній, Даниловъ 1-й; Командиръ Рязанскаго Пѣхотнаго Полка, Гурьевъ; Командиръ Егерскаго Фельдмаршала Кнѣзя Варшавскаго Графа Паскевича Эриванскаго Полка, Гернетъ; Командующій 2-ю Бригадою 2-й Сводной Резервной Дивизіи, Анненковъ 4-й; состоящей въ должности Пограничнаго Начальника Сибирскихъ Киргизовъ, Вишневскій 1-й; Начальникъ Главнаго Нижегороднаго Училища, Долмоускій; Командиръ 16-й Артиллерійской Бригады, Владыкинъ, всѣ тридцать шестъ съ оставленіемъ въ настоящемъ должностяхъ. Сенаторъ, Рижскій Военный, Лифляндскій, Эстляндскій и Курляндскій Генераль-Губернаторъ, Генераль

зданіи Академіи изящныхъ искусствъ особенную галерею.

Евгеній Сю сначала вступилъ, по желанію отца, на медицинское поприще, и въ качествѣ хирурга состоялъ онъ прежде при королевской свитѣ, потомъ при штабѣ арміи, назначенной въ 1823 году въ Испанію, за тѣмъ перешелъ въ 7-й артиллерійскій полкъ, и такимъ образомъ находился при осадѣ Кадикса и взятіи Трокадеро и Тарифы. Въ 1824 году, изъ сухопутной службы перешелъ онъ въ морскую, совершилъ нѣсколько поѣздокъ въ Америку, посетилъ Антильскіе острова, возвратился въ Средиземное море и былъ въ Греціи. Въ 1828 году, на липѣномъ кораблѣ *Бреславль*, находился онъ при наваринскомъ сраженіи. По возвращеніи изъ этой компаніи, онъ отказался отъ службы и отъ медицины, которая никогда не была имъ любима, и поселился въ Парижѣ, гдѣ, благодаря богатому отцовскому наслѣдству, велъ жизнь независимую и даже блестящую. Любимымъ занятіемъ его, кромѣ свѣтскихъ развлеченій, была живопись, которой учился онъ у друга своего Гюдена. Въ 1830 году, одинъ старшій товарищъ сказалъ ему: „Романы Купера ввели въ моду морскіе рассказы; ты долженъ написать намъ морскія свои воспоминанія и создать морской романъ во Франціи“. Мысль эта понравилась нашему писателю. Онъ взялся за перо и явился першій романъ его: *Пиратъ, Кернокъ*. Поощренный благосклоннымъ пріемомъ сего романа, онъ съ тѣхъ поръ посвятилъ себя литературѣ; послѣ этого быстро одно за другимъ начали являться произведенія плодовитаго пера его, кои можно дѣлить на слѣдующіе виды:

Kozen, Генералемъ Артиллеріи; Членокъ Генеральнаго-Аудиторіата Министерствъ Войны Бѣлоградскій; Sprawujący obowiązkiemъ Dyrektora Wojskowo-Naukowego Komitetu, *Chatow* 1-szy; Членокъ Генеральнаго-Аудиторіата Министерствъ Войны, *Baron Rozen* 2 gi; Членокъ Рады Военной *Szabert*; — wszyscy czterej Jenerałami Piechoty. Jenerał-Majorowie Jenerał Porucznikami: *Siedlecki* Wojenny Naczelnik, *E dyżeński* 1 szy; Komendant *Benderskiej* Twierdzy, *Enme* 1-szy; Членокъ Рады Wojskowo-Naukowych Zakładów, *Wilken*; Okręgowy Jenerał 4-go Okręgu Oddzielnego Korpusu Wewnętrznej Straży, *Mandryka*; Dowódzca Szostenskiej Fabryki Prochu, *Heib* 12 gi; Kazański Komendant, *Czertow*; Okręgowy Jenerał 1-go Okręgu Oddzielnego Korpusu Wewnętrznej Straży, *Kizmer*; Dowódzca Kazańskiej Fabryki Prochu, *Tebeńkóv*; Okręgowy Jenerał 3-go Okręgu Oddzielnego Korpusu Wewnętrznej Straży, *Levental*; Dowódzca Brygady Inwalidnej Gwardyi, *Bielajew* 1-szy; Dowódzca Siostrorockiej Fabryki Broni, *Mazaraki*; Таурецкі Цивилны Губернатор *Pestel* 1-szy; Inspektor batalionów, półbatalionów i oddzielných rot Wojskowych Kantonistów, *Baron Zeddeler*, Dożywotni Членокъ Рады Цесарскіей Академіи Воjskowej, *Baron Med m*; Sprawujący obowiązkiemъ Inspektora miejscowych Arsenalów, *Walc*; Wojenny Gubernator miasta Odessy i Zarządzający cywilną częścią, *Achlestiszew*; Komendant *Narewskiej* Twierdzy, Orszaku Jego Цесарскіей Мошци *Baron Welio*; Naczelnik Sztabu Korpusu Komunikacyi Dróg, *Miasojedow*; Членокъ Огólnego Urzędu Departamentu Artilleryi Министерствъ Войны, *Faddejew* 1-szy; zostający przy Głównodowodzącymъ Czynną Armią, *Bentkowski* 1-szy; Dyrektor *Alexandrowskiego* Korpusu Małoletnichъ Kadetów, *Chatow* 2 gi. Półkownicy Jenerał-Majorami: Zostający w obowiązku Wojennymъ, Naczelnika Gubernii *Lu-blińskiej*, *Moraczyński*; Wice-Dyrektor Departamentu Wojskowych Osad, *Daniłow* 1-szy; Dowódzca *Riazańskie-go* Półku *Pieszego*, *Gurjew*; Dowódzca Półku Strzelców *Feldmarszałka* Xięcia *Warszawskiego* *Hrabiego* *Paskiewicza-Erywańskiego*, *Hern-t*; Dowódzcy 2-gą Brygadą 2-jej Zbiorowej Dywizyi *Odwodowej*, *Annikow* 4-ty; zostający w obowiązku *Pogranicznego* Naczelnika *Sybirskichъ* *Kirgizów*, *Wiszniewski* 1-szy; Naczelnikъ Główniej Szkoły Inżynierów, *Lomowski*; Dowódzca 16-jej Brygady Artilleryi, *Wladysin*; wszyscy trzydziestu sześciu z pozostaniem w dotychczasowychъ obowiązkachъ. Senator, *Ryżki* Wojenny, *Inflandzki*, *Estlandzki* i *Kurlandzki* Jenerał-Gubernator, Jenerał Jazdy *Baron von der Palen*, mianowany Członkiemъ Рады Państwa z pozostaniem w godności Senatorskiej.

Eugeniusz Sue obrał sobie naprzód, stosownie do życzeń ojca, podobnież zawódъ lekarzki, i został policzony jako chirurg, do wojennej swity królewskiej, później zaś w roku 1823, do głównego sztabu armii francuzkiej, wysłanej do Hiszpanii, a nakoniec, jeszcze w ciągu tej samej wyprawy, do 7-go półku artylleryi. Takimъ sposobemъ znajdował się przy oblężeniu *Kadyxu* i zdobyciu *Trocaadero* i *Taryfy*. W roku 1824 opuścił Eugeniusz Sue służbę lądową i wstąpił do służby morskiej. Był kilka razy w Ameryce, a zabawiwszy jakiśъ czasъ na wyspachъ Antylskich, powrócił na morze Śródziemne i zwiedził *Grecyę*. W roku 1828 znajdował się podczas bitwy pod *Nawarynem* na okręcie liniowymъ *Wroclaw*. Po ukończeniu tej wyprawy, uwolnił się ze służby wojskowej, opuścił całkiem sztukę lekarzka, która nigdy nie miała dlań żadnego powabu, i zamieszkał w Paryżu, gdzie dzięki dośćъ znaczному dochodowi ze spuścizny po ojcu, mógł niezależnie, a nawet świetnie prowadzić życie. Ulubionemъ jego zajęciemъ wówczas, oprócz gonienia za uciechami, było malarstwo, któremu się pod przewodnictwemъ swojego przyjaciela *Gudin* poświęcał. W roku 1830, rzekłъ donъ pewnego dnia jeden z dawnychъ towarzyszywъ broni: „*Powieści* *Coopera* wprowadziły morskie opisy w modę; powinienъś i ty skreślić swoje wspomnienia żeglarskie i stać się twórcą francuzkichъ powieści morskichъ“. Ta myślъ podobala się naszemu autorowi; porzuciłъ zatemъ palstrę, i ująwszy za pióro, napisałъ romansъ p. t. „*Kernok, rozbojnikъ morski*“. Zachecony pochlebнымъ jego przyjęciemъ, nie złożyłъ jużъ odłupiora, owszemъ puszczającъ swobodnie wodze żywój i plodnej wyobr. żni, pisałъ corazъ żwawiej i śmielej. Takъ powstały

отъ Кавалеріи Баронъ фонъ-деръ-Паленъ, назначенъ Членомъ Государственнаго Совѣта съ оставленіемъ въ званіи Сенатора.

Высочайшимъ Приказомъ, 28-го Марта, Генералъ отъ Инфантеріи Головинъ назначенъ Рижскимъ Военнымъ, Лифляндскимъ, Эстляндскимъ и Курляндскимъ Генераль-Губернаторомъ.

— Главному Директору, Председательствующему въ Правительственной Комиссіи Финансовъ и Казначейства Царства Польскаго, Тайному Совѣтнику Фурману, Всемилостивѣйше повелѣно присутствовать въ Общемъ Собраніи Варшавскихъ Правительствующаго Сената Департаментовъ, съ увольненіемъ его отъ настоящей должности.

— Попечителю Казанскаго Учебнаго Округа, Тайному Совѣтнику Мусину Пушкину, Всемилостивѣйше повелѣно быть Попечителемъ С. Петербургскаго Учебнаго Округа, съ производствомъ по двѣ тысячи триста двадцати девяти рублей серебромъ въ годъ изъ суммъ Государственнаго Казначейства.

На дняхъ скончался, въ С. Петербургѣ, Адмиралъ, Графъ Николай Семеновичъ Мордвиновъ.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 28-go Marca, Jenerał Piechoty *Golwin* mianowany Rzyżskim Wojennym, Inflandzkim, Estońskim i Kurlandzkim Jenerał-Gubernatorem.

— Głównemu Dyrektorowi, Prezydującemu w Rządzącej Kommissyi Przychodów i Skarbu Królestwa Polskiego, Radcy Tajnemu *Furmanowi*, Najłaskawiej rozkazano zasiadać w Ogólnem Zebraniu Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, z uwolnieniem go od dotychczasowego obowiązku.

— Kuratorowi Kazańskiego Naukowego Okręgu, Radcy Tajnemu *Musini-Puszkiniowi*, Najłaskawiej rozkazano bydź Kuratorem St. Petersburgskiego Naukowego Okręgu, z wydawaniem mu po dwa tysiące trzysta czterdzieścia dziewięć rubli srebrem rocznie z summ Podskarbstwa Państwa.

Temi dniami umarł w St. Petersburgu Admirał, Hrabia *Nikołaj Mordwinow*.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 2 Апрѣля

Продолжительныя пренія палаты перовъ, по проекту графа Дарю, и произведенныя измѣненія онаго остались безъ всякаго результата; при окончательномъ блотированіи, палата отвергла весь законъ съ поправками, большинствомъ 86 голосовъ противъ 51. Въ *Journal des Débats* радуются этому, утверждая, что если бы законъ сей былъ принятъ, то нанесъ бы рѣшительный ударъ всемъ учрежденіямъ, заслуживающимъ во Франціи особаго покровительства.

— Палата депутатовъ занималась вчера разборомъ послѣднихъ статей таможеннаго тарифа, исключая нѣсколькихъ, обсужденіе коихъ представлено еще комиссіи. До открытія засѣданія, палата собралась сегодня въ своихъ отдѣленіяхъ, для предварительныхъ совѣщаній, относительно проекта о назначеніи 17½ милліоновъ франковъ на вооруженіе парижскихъ укрѣпленій. Левая сторона отвергала весь проектъ. Г-нъ Тьеръ не присутствовалъ въ отдѣленіи. Друзья его согласны въ томъ, что укрѣпленія должны быть вооружены; притомъ находятъ, что теперь не время приступать къ этому. Изъ числа девяти членовъ комиссіи, семь подали голоса въ пользу проекта.

Морскіе повѣсти: Кернокъ, Пликъ и Плокъ, Атаръ-Гуль, Саламандра и Коатвенская башня. Сочиненія относящіяся къ морской исторіи: Исторія французскаго флота при Людовикѣ XVI, и краткое начертаніе дѣлнй военнаго флота всѣхъ націй. Историческіе романы: *Latréaumont, Jean Cavalier, Létorières* и Мальтійскій Командоръ. Правописательныя повѣсти: Артуръ, Кукарача, Дилетаръ, Ламбертская Гостиница, Матильда. Драмы: *Latréaumont, la Prétendante*, и нѣсколько другихъ мелодраматическихъ пьесъ, написанныхъ, при содѣйствіи Гг. Дино и Легуве. Наконецъ философскіе романы: Парижскія тайны и Вѣнчъ-китаецкій Жидъ.

Уже и въ первыхъ сочиненіяхъ Евгенія Сю обнаруживаются удивительная проницаемость и върность наблюдений, а также живое воображеніе и сильная фантазія, составляющія донынѣ черты его литературной характеристики. Недостатки, въ которыхъ справедливо упрекаютъ его, состоятъ—въ преувеличеніи и излишнемъ пристрастіи къ кровавымъ и отчаяннымъ картинамъ и преступленіямъ; что свойственно также и другимъ писателямъ современнаго французскаго словесности; достоинства въ которыхъ онъ превосходитъ почти всѣхъ ихъ, составляя исключительную его принадлежность. Евгеній Сю обладаетъ весьма кроткимъ нравомъ, плѣнительнымъ обращеніемъ и непринужденною простотою. Сверхъ сего отличается онъ вѣжливостію, часто великаго искательства; это качество весьма часто обнаруживается въ знаменитыхъ французскихъ артистахъ. Онъ человекъ искренній, откровенный и вѣжливый, обладаетъ утонченнымъ вкусомъ и

WІADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, 2 kwietnia.

Długie rozprawy Izby Parów nad projektem Hrabiogo Daru, i zmiany w nim poczynione, zostały bez skutku; albowiem dzisiaj Izba, przy ostatecznem głosowaniu, całe prawo wraz z poprawkami odrzuciła większością 86 głosów przeciw 51. *Journal des Débats* cieszy się mocno z tego wypadku głosowania, utrzymując, że przyjęcie prawa zadałoby śmiertelny cios wszelkim przedsięwzięciom, kolei żelaznych, które Francja wspierać powinna.

— Izba Deputowanych zajmowała się wczoraj głosowaniem nad ostatnimi artykułami prawa celnego, z wyjątkiem kilku postanowień, które raz jeszcze oddano pod rozbiór komisji. Dzisiaj przed publicznym posiedzeniem, Izba Deputowanych zgromadziła się w biurach, dla tymczasowego naradzenia się względem prawa, o udzieleniu kredytu pół-ósmnasta miliona na uzbrojenie warowni Paryżkich. Lewa strona zbijała cały projekt, a P. Thiers nie znajdował się w swém biurze. Jego przyjaciele są zdania, że warownie muszą być uzbrojone, ale uważają obecną chwilę za niestosowną do wykonania tego. Z 9 mianowanych komisarzy, 7 jest przychylnych projektowi. Następnie mianowano dwie komisje do rozbioru

koleją mnogie utwory, któreby najstosowniej w następujący sposób podzielić można: Powieści morskie, jako to: *Kernok, Plik i Plok, Atar-Gull, S. Salamandra i Strażnica w Koat Ven*. Dzieła dotyczące historyi morskiej: *Historja marynarki francuskiej za czasów Ludwika XVI. Rys dziejów wojennej marynarki wszelkich narodów*. Powieści i Historyczne: *Latréaumont, Jean Cavalier, Létorières, i Komandor maltański*. Powieści Obyczajowe: *Artur, Kukaracza, Dyletar, Hotel Lambert, Matylda*. Dramata: *Latréaumont, Pretendentka* i kilka innych melodramm. W tych ostatnich pracach pomagali mu PP. *Dinaux i Legouvé*. Wreszcie filozoficzne i socyalne powieści: *Tajemnice Paryża i Żyd wieczny tułacz*.

W najpiérwszych już dziełach Eugeniusza Sue objawia się uderzająca przenikliwość i trafność postrzegania, jako też silna, fantastyczna, i szeroka wyobraźnia, stanowiące dotąd dwie najgłówniejsze cechy jego charakterystyki pisarskiej. To co mu sprawiedliwie zarzucają, jako to: przesadę i zbytne zamiłowanie w krwawych i czarnych obrazach zbrodni i występków moralnych, jest mu wspólne z innemi pisarzami teraźniejszej epoki we Francyi; zalety zaś, któremu omal nie przed wszystkimi innymi celuje, są wyjątkowym owocem jego przyrodzonego talentu, oraz wielostronnego, przez naukę i życie, wykształcenia umysłu i serca. Co do jego osobistości, Eugeniusz Sue jest bardzo łagodnego charakteru, pełen ujmującego wdzięku i naturalnej prostoty. Przytém celuje dobroduszością, wolną od wszelkich wymagań, co zapewne nie jest częstym zjawiskiem w sławnych artystach francuzkich. Jest to szczerą, otwartą i uprzejmą duszą, posiadającą wiele delikatności i taktu. W towarzystwie jest on zupełnie człowiekiem światowym, wesołym, swobodnym,

Послѣ того назначены были двѣ особы комиссіи — для разсмотрѣнія проекта о назначеніи кредита въ 18,140,000 франковъ, на вѣншія работы около укрѣпленій, и о почтовыхъ судахъ, содержащихъ сообщеніе на атлантическомъ океанѣ. Въ публичномъ засѣданіи палата депутатовъ продолжала соображать таможенный тарифъ, разсмотрѣныя статьи и поправки, представленныя вчера обсужденію комиссіи; изъ коихъ палата утвердила только поправку предложенную г-мъ Лефевромъ, по силѣ коей, китайскія шелковыя издѣлія позволено привозить во Францію.

— Изъ Тлемсена уведомляютъ, что еще до заключенія договора о границахъ, воспрещено выходцамъ изъ Французскихъ владѣній имѣть пребываніе въ Ушдѣ, что племенамъ повелѣно грабить ихъ, и что племена исполняютъ это повелѣніе со всевозможнымъ усердіемъ. Тамъ же носились слухи, что Абд-эль-Кадеръ съ вѣсколыми сотнями алжирскаго войска и толпами Берберійцевъ, набранныхъ въ Рифскихъ горахъ, двинулся къ Фецу, въ направленіи къ востоку отъ таверской дороги, и что намѣренъ тутъ сопротивляться Султану Абд-эль-Раману. Агенты его безпреставно разбѣзжаютъ между Арабами, и въ особенности въ предѣлахъ племени Уледъ-Салиманъ. Въ послѣднее время замѣтно было волненіе въ племенахъ Шергскаго халифата, и особенно въ агалыкѣ Гвэбла и племени Флиттасовъ. Предводители сихъ племенъ открыто принимаютъ агентовъ Абд-эль-Кадера и публично читаютъ его прокламаціи.

— Предводители арабскихъ племенъ, возвратившіеся изъ Франціи, разглашаютъ между туземцами неслыханный вѣсти на счетъ пребыванія своего въ Парижѣ. Одинъ изъ нихъ объявилъ, что Бу-Лекасъ женился на дочери французскаго Султана, но что она, опасаясь морскаго путешествія, не захотѣла отправиться съ своимъ супругомъ въ Альжиръ.

— Въ 1844 году, г-нъ Ламартинъ продалъ право на изданіе своихъ сочиненій компаніи Бетона, за 350,000 фр., съ расположеніемъ уплаты оныхъ на нѣсколько сроковъ; сверхъ того сочинитель обезпечилъ пожизненный доходъ въ 8,000 фр., половина котораго послѣ смерти г-на Ламартина должна перейти на другое лицо; наконецъ г-ну Ламартину предоставлена часть прибыли по изданію „Исторіи Жирондистовъ“, составляющая около 240,000 фр.; поему все ея сочиненія проданы были за сумму отъ 7 до 800,000 фр. Сверхъ того компанія обязалась, за каждый томъ, который будетъ впредь сочиненъ г-мъ Ламартиномъ, заплатить ему по условленной цѣнѣ. Теперь, не извѣстно по какимъ причинамъ, г-нъ Ламартинъ обратился въ судъ съ прошеніемъ, объ уничтоженіи означенной сдѣлки.

тактомъ. Въ общегити онъ совершенно человекъ свѣтскій, — всегда веселъ, свободенъ, остроуменъ и потому весьма любимъ. Креольскіе глаза его, окруженныя черными бровями, часто бываютъ исполнены огня, а иногда — какъ будто бы покрыты туманомъ, но всегда провинцальны и быстры. Лобъ у него посредственной высоты, и означаетъ развѣвшагося органъ наблюдательности, а также обнаруживаетъ высокія артистическія достоинства. Носъ тонокъ, уста прекрасны, волосы густы и жестки. Лице смугловато и нѣсколько желто. Поступъ и вся осанка обнаруживаютъ кротость, соединенную съ необыкновенною силою и запальчивостію; однимъ словомъ, это Креольскій геркулесъ.

Евгеній Сю занимаетъ на высотахъ предмета Сентъ-Оноре небольшой домикъ, окруженный цвѣтами и кустарниками. Его прекрасный садъ, исполненъ благоуханія и свѣжести; прозрачный ручеекъ, текущій отъ фонтана весело журчитъ по мѣлкимъ камешкамъ. Длинная крытая галлерей, украшенная картинами и цвѣтами, ведетъ къ вѣншнимъ дверлямъ, скрытымъ въ искусственной скалѣ. Квартира его состоитъ изъ небольшихъ и низкихъ комнатъ, освѣненныхъ разнаго рода цвѣтами и плющемъ. Многочисленныя домашнія вещи разнаго вкуса и вида, расположены въ нѣкоторомъ безпорядкѣ за темными занавѣсами. Въ стѣны убраны произведеніями издѣльных искусствъ, рѣдкостями, статуями, фамильными портретами, картинами древнихъ и новыхъ живописцевъ, друзей хозяина. На зеркальныхъ столикахъ стоятъ драгоценныя урны, подарки женской дружбы. Одинъ подарокъ — онъ получилъ изъ королевскихъ рукъ. Повсюду встрѣчаются знамени-

правъ; о удіеленіи кредита 18,140,000 fr. на зевнѣтрне работы около варовни и о статкахъ почтовыхъ за-Атлантычкихъ. На publicznemъ posiedzeniu Iba zajmowała się w dalszym ciągu taryfą celną, rozbieając artykuły i prawki, wczoraj komisysy oddane, z których przyjęty tylko podana przez P. Lefebvre, według której, Chińskie wyroby jedwabne mają być dopuszczone na targi Francyi.

— Z Tlemsen dowiadujemy się, że jeszcze przed zawarciem układu granicznego między Francją i Marokko, zabroniono pobytu w Uszda wychodzącym z prowincyj francuzkich, i pokoleniom miejscowym dano rozkaz rabowania ich, co też te w całym znaczeniu tego wyrazu dopełniły. Wiedzano tam także, iż Abd-el-Kader na czele kilkuset żołnierzy Algierskich, oraz kilku band Berberyjskich, zgromadzonych w górach Rif, wyruszył ku Fez, trzymając się na wschód od drogi do Tangeru wiodącej, skąd chce samemu nawet Abd-el-Rhamanowi zagrozić. Wystąpiły Emira ciągle krążą między Arabami a szczególnie w pokoleniu Uled-Soliman. W ostatnich czasach okazał się niespokojny duch między pokoleniami kalifatu Scherb, a szczególnie w agaliku Guebla i plemieniu Flittas. Naczelnicy tych ostatnich, otwarcie przyjmują listy i wysł.ńców Abd-el-Kadera, oraz publicznie na placach czytają jego odezwy.

— Naczelnicy Arabsey z Francyi przybyli, rozszerzając między krajowcami najdziwaczniejsze baśnie o pobycie swoim w Paryżu. Między innymi krąży pogłoska, że jeden z nich Bu Lekhas, zaślubił córkę Sultana francuzkiego, która z obawy przeprawy morskiej, nie chciała towarzyszyć swemu małżonkowi do Algieru.

— Dzieła Lamartina zostały w r. 1844 sprzedane towarzystwu Bethune, za: 1) 350,000 fr. mających być wypłaconemi w różnych terminach; 2) za dożywotnią rentę 8,000 fr., która po śmierci autora ma być przeniesiona w połowie na inną osobę; 3) za część zysku za mającą się wydać *Historyę Girondistów*, która wyniesie około 240,000 fr., w ogóle więc dzieła te sprzedano za 7 do 800 000 fr. W końcu towarzystwo obowiązalo się zakupić każdy tom dzieł, jakie jeszcze tenże autor napisze, po cenie z góry umówionej. Pomimo tak korzystnych warunków, P. Lamartine, nie wiadomo z jakich powodów, żąda teraz sądownie rozwiązania tego kontraktu.

dowcipnym, i wszędzie też lubionym. Kreolskie jego oko, otoczone łukiem brwi czarnych, które się czasem roziskrzają, niekiedy jest jakby przyćmione, zawsze jednakże nadzwyczajnie przenikliwe i bystre. Czoło średniej wysokości, oznaczone rozwinięciem się zmysłu badawczego przez porównanie i wnioski, oraz objawia wszelkie przymioty artysty. Nos cienki, delikatny, usta pięknaego składu i pełne napiętego wyrazu; włos bujny i twardy; cera brązowa i eokolwiek żółtawa. Chód i cała postawa wyrażają łagodność, lecz połączone z niezwykłą siłą i żywością; jednym słowem, jest to kreolski Herkules.

Eugeniusz Sue zamieszkuje w wyższej części przedmieścia St. Honoré mały domek, otoczony kwiatami i wijąciami się krzewy. Jego ogród jest świeży, miły, i woniejący jak rzadko; jasny strumyk z fontanny szemrze wesoło pod drobnych kamyczkach. Długa zamknięta galerya, ozdobiona obrazami i wazonami kwiatów, prowadzi do drzwi zewnętrznych, ukrytych w sztucznej skale. Mieszkanie składa się z małych i nieco za niskich pokojów, które wijąciami się u okien kwiaty i powojami są zacienione. Liczne sprzęty w rozmaitym stylu i guście, stoją w niej jakim nieporządku pomiędzy ciemnymi zasłonami. Wszystkie ściany okryte są przedmiotami sztuki, osobliwościami, rzeźbami, portretami członków rodziny, malowidłami dawnych jako też i tego-czesnych mistrzów, przyjaciół gospodarza. Na zwierzchnich stolikach stoją kosztowne wazy, upominki przyjaciółni kobiecej. Jedna z nich jest nawet darem pochodzącym z ręki Królewskiej. Wszędzie spostrzegamy sławne imiona, jako to: Delacroix, Gudin, Isabey, Veruet i t. d.

4 Апрель.

Въ палатѣ перовъ начались вчера совѣщанія по проекту объ управленіи колоній. Проектъ сей, предложенный морскимъ министромъ, послужитъ къ совершенному уничтоженію рабства во французскихъ колоніяхъ. Г. Дюпенъ, повѣренный колонистовъ, и герцогъ Ней, представитель оппозиціи, говорили противъ оного, утверждая, что этимъ приведены будутъ въ упадокъ французскія колоніи. Сей послѣдній, сверхъ сего, упрекалъ кабинетъ въ томъ, что онъ министрами предложенъ единственно въ угожденіе Англіи. Г. Бено и Герцогъ Аркуръ защищали проектъ.

— Въ палату депутатовъ поступили два совершенно различные проекта о таможенномъ тарифѣ и о таможенныхъ; первый изъ нихъ, утвержденъ вчера большинствомъ 206 голосовъ противъ 32. Потомъ присутствовало къ разсмотрѣнію послѣдняго менѣе занимательнаго.

— Изъ результата преній, происходившихъ третьяго дня въ отдѣленіяхъ палаты, относительно вооруженія парижскихъ укрѣпленій, оказывается, что проектъ сей будетъ непременно утвержденъ палатою. Гдѣ даже изъ членовъ охранительной партіи, кои въ 1841 году подавали голосъ противъ проекта объ укрѣпленіи Парижа, теперь стали поддерживать проектъ о вооруженіи; въкоторыя изъ нихъ, именно г. н. Диллеръ и баронъ Шуленбургъ, упрекали даже правительство за то, что оно согласилось на предложеніе оппозиціи, чтобы отливаемые орудія были складываемы въ Буржъ а не въ Парижъ. Министры объявили въ отдѣленіяхъ палаты, что Франція по казавалась бы смѣшною въ глазахъ всего свѣта, если бы послѣ рѣшенія объ укрѣпленіи, не согласилась на вооруженіе.

— Говорятъ, будто Г. Тьеръ объявилъ друзьямъ своимъ, что въ совѣщаніяхъ по проекту о вооруженіи парижскихъ укрѣпленій, онъ будетъ держаться нейтралитета; онъ полагаетъ, что весь этотъ законъ, есть западня, которая для него приготовлена.

— Утверждаютъ, что Лордъ Абердинъ далъ отрицательный отвѣтъ, на сдѣланное ему предположеніе со стороны Г. Гизо, чтобы въ Парижѣ происходили совѣщанія относительно швейцарскихъ дѣлъ. При настоящемъ безпокойномъ состояніи Швейцаріи, вооруженное вмѣшательство державъ, по видимому, можетъ прійти въ исполненіе.

— Изъ Испаніи сообщаютъ, что городъ Верга произвелъ движеніе въ пользу Донъ-Карлоса.

— Самый старѣйшій изъ столѣтнихъ старцевъ во Франціи, Ноаль де Керсоньеръ, 26-го м. м. скончался въ Нельв, на 117 году отъ роду.

5 Апрель.

Французскій посланникъ при швейцарскомъ союзѣ, Графъ Понтуа, въздвѣствіе послѣднихъ донесеній изъ сей страны, поспѣшно отправился обратно

имена, какъ напр. Делакруа, Гюдена, Изабей, Вернета и пр. Въ одной рамѣ находятся картины г-жи Ламартины и стихотворенія ея супруга. Между вещей этими украшеніями и игрушками, стоитъ на остоумѣ шедесталѣ картина Изабелъ „Анахоретъ“, которая при своей плѣнительной красотѣ представляется какой то фантастическій видъ, среди прочей роскоши сего храма вкуса. Изображенія собакъ и лошадей, коихъ Евгений Сю страстно любитъ, исполнены имъ самимъ или Альфредомъ Дре, пріятно напоминаютъ о себѣ своему властелину и другу. Въ средней видны между охотничьими приборами и орудіями, чучелы большого волка и орла, которые некогда укрощены были своимъ господиномъ. По бокамъ бѣгаютъ двѣ борзые собаки, полученные отъ лорда Честерфильда. Величественныя фазаны и голубы играютъ на зеленой муравѣ въ саду, и вечеромъ, эти крылатые стражи дома, слетаются на ночлегъ въ большой цвѣтникъ и къ садовой лѣстницѣ. Смотрѣвъ этотъ пріятный домъ, не мудрено отгадать привычки и наклонности хозяина, то есть страсть къ роскоши и удовольствіямъ, соединенную съ любовью къ изящнымъ искусствамъ, цвѣтамъ и домашнимъ животнымъ. Старый привратникъ, показывающій любозпытнымъ домъ, неоставлявшій ни на одну минуту своего господина въ продолженіе пятнадцати лѣтъ, даетъ также лестное понятіе и на счетъ превосходныхъ качествъ въ домашней его жизни.

Dnia 4 kwietnia.

W Izbie Parów rozpoczęły się wczoraj narady nad projektem do prawa o zarządzie osad. Projekt ten, wniesiony przez Ministra marynarki, ma na celu przygotować zupełne zniesienie niewolnictwa w osadach francuzkich. P. Dupin, jako pełnomocnik plantatorów, i Xiążę Neį, reprezentant opozycyi, mówili przeciwko niemu, twierdząc, iż przywiedzie do upadku kolonie francuzkie. Ostatni zarzucił nadto, iż gabinet wniósł go jedynie w celu przypodobania się Anglii. P. Beugnot i Xiążę Harcourt stawali w obronie projektu.

— Izba Deputowanych miała złożone sobie dwa zupełnie oddzielne projekta, o taryfie i komorach celnych; piérwszy, ważniejszy, uchwaliła onegdaj większością 206 głosów przeciw 32; nad drugim, mniej zajmującym, od wczoraj się właśnie naradza.

— Onegdajsze narady w biurach Izby wykazały stanowczo, że prawo o uzbrojeniu warowni Paryża będzie niewątpliwie przyjęte. Ci nawet członkowie stronnictwa zachowawczego, którzy w 1841 roku głosowali przeciw obwarowaniu, popierają teraz uzbrojenie; nawet niektórzy z nich, jako to: P. Liadières i Baron Schauenburg, czynili rządowi wyraźny zarzut, za uczynione opozycyi przyzwolenie, aby działa mające być ulane, przechowywane były w Bourges nie zaś w Paryżu. Ministrowie oświadczyli w biurach, że Francya wystawiłaby się na śmiech całego świata, gdyby, po uchwaleniu warowni, nie chciała przyzwolić na ich uzbrojenie.

— P. Thiers miał oświadczyć przyjaciołom swoim, że w naradach nad projektem względem uzbrojenia fortyfikacyi Paryża, zachowa zupełną neutralność: sądzi on, że całe to prawo jest zastawioną na niego pułapką.

— Zapewniają, że Lord Aberdeen odpowiedział odmownie na propozycyą P. Guizota, aby w Paryżu odbywały się konferencye względem sprawy Szwajcarskiej. Zdaje się, że przy obecnym wzburzonym stanie Szwajcaryi, zbrojna interwencya mocarstw przyjdzie do skutku.

— Z Hiszpanii donoszą, że miasto Berga przedsięwzięło demonstracyą na korzyść Don Karlosa.

— Najstarszy ze stoletnich starców Francyi, P. Noel de Quersonieres, umarł d. 26 z. m. w Neuilly, przeżywszy lat 117.

Dnia 5 kwietnia.

Hr. Pontois, Poseł francuzki przy Związku Szwajcarskim, w skutek ostatnich wiadomości z tego kraju wyjechał co najspieszniej z powrotem do Zurich. Listy z Ju-

Jedna i ta sama rama obejmuje rysunek pani Lamartine i poezye jej małżonka. Pomiędzy temi wszystkimi salonowymi cackami, stoi na osobnej podstawie obraz Isabeja „Anachoreta“, który przy swojej przerażającej piękności, dziwnie w pośród przepychu tej świątyni zmysłowości, odbija. Wszędzie wieją najmiłsze wonie. Obrazy psów i koni, do których Eugeniusz Sue osobliwsze ma upodobanie, w części przez niego samego, w części P. Alfreda de Dreux robione, przypominają się miłe ze ścian swemu panu i labownikowi. W sali wstępnej, widać pomiędzy porządkami i trofeami myśliwstwa wypchanych wilka i jastrzębia, niegdyś ułaskawionych ulubieńców swego pana. W głębi ogrodu biegają dwa piękne charty, otrzymane w darze od Lorda Chesterfield. Pyszne bażanty i gołębie igrają swobodnie na murawie w ogrodzie, i zlatują co wieczór, jako skrzydlate stróże domowych progów, nocować na dużych kwiatnych wazonach i wschodach ogrodowych. Oglądając to przyjemne mieszkanie, łatwo jest odgadnąć skłonności i szczególnie upodobania gospodarza, to jest namiętność zbytków i wystawnych zabaw, połączone z zamiłowaniem sztuk pięknych i przywiązaniem do zwierząt i roślin. Stary odzwierny, który ciekawym mieszkaniec to pokazuje, będący od lat piętnastu nieodstępny towarzyszem swojego pana, daje również pochlebne wyobrażenie o charakterze i zaletach jego w życiu domowym.

въ Цюрихъ. Письма изъ Юры сообщаютъ, что отряды французскихъ войскъ приближаются къ швейцарскимъ границамъ.

— Лионская академія единодушно избрала въ число своихъ членовъ извѣстнаго проповѣдника Петра Лакордера.

— Въ Марсели произвело сильное впечатлѣніе извѣстие объ утвержденіи дополнительнаго постановленія о возвышеніи пошлины на кунжутное сѣмя. На тамошней биржѣ остановились всѣ дѣла, и толковали только о пагубныхъ послѣдствіяхъ, кои могутъ возникнуть отъ сего постановленія палаты для двухъ главныхъ отраслей промышленности въ южной Франціи, именно выдѣлки масла и мыла. По закрытіи биржи, хозяева маслосбойныхъ заводовъ положили прекратить у себя производство, отпустить работниковъ, и отправиться въ Парижъ, чтобы подать на сіе постановленіе палаты депутатовъ жалобу въ палату перовъ.

— По письмамъ изъ Лондона, переговоры герцога Броули съ докторомъ Лущингтономъ находятся въ слѣдующемъ положеніи: Во первыхъ съ обѣихъ сторонъ извѣщено согласіе на учрежденіе эскадры при берегахъ Африки, состоящей изъ равнаго числа французскихъ и англійскихъ кораблей. Принято въ основаніе, что корабли сіи могутъ быть подвергнуты обыску и суду только своей націи, но могутъ быть задержаны какъ французскою такъ и англійскою эскадрою. Кроме того, поставлено послать эскадры обѣихъ націй, къ берегамъ Бразиліи, куда обыкновенно торгующіе Неграми привозятъ невольниковъ, какъ только ускользнуть отъ бдительности сторожевой эскадры. Признано однако же нужнымъ заключить условія въ этомъ отношеніи съ дворами Бразильскимъ, Мадридскимъ и Лиссабонскимъ, передъ приведеніемъ въ исполненіе этого проекта. Французскій кабинетъ предполагаетъ, что главнѣйшія затрудненія теперь устранимы, и сдѣлаетъ распоряженіе на счетъ снаряженія двухъ корветовъ, одного фрегата и двухъ бриговъ, которые займутъ позицію при берегахъ Африки. Результатъ этого опыта покажетъ, будетъ ли эта система окончательно принята, или подвергнется измѣненіямъ.

— Въ Альжирскомъ Монитерѣ отъ 30-го Марта пишутъ, что маршалъ Бюжо пріѣхалъ въ Альжиръ 27-го числа ночью, и 29-го принималъ у себя чиновниковъ.

А н г л и я .

Лондонъ, 2 Апрѣля.

На вчерашнемъ засѣданіи нижней палаты, Др. Боурингъ предложилъ, чтобы назначить комиссію для разсмотрѣнія бюджета колоній, и требованіе свое основывалъ на слѣдующихъ причинахъ: Англія имѣетъ 41 колонію, въ коихъ находится 5 милліоновъ жителей; привозъ товаровъ изъ этихъ колоній въ Англію простирается ежегодно на 10 и до 11 милліоновъ ф. ст., а вывозъ статей, изъ коихъ половина только англійскаго издѣлія, простирается на 17 милліоновъ; однако же парламентъ не получаетъ подробнаго отчета по сему огромному обороту. Кабинетъ не оспаривалъ предложенія доктора Боуринга, и оно принято.

— Англійско-иностраннымъ общество противъ торговли Неграми, представило лорду Абердину отзывъ, въ коемъ старается убѣдить его, что осмотръ кораблей не воспрепятствуетъ сказанной торговлѣ, и потому ему совѣтуютъ отказаться отъ него, а вмѣсто того требовать, чтобы Франція уничтожила рабство въ своихъ колоніяхъ, тѣмъ болѣе, что правительство и законодательная палата давно уже рѣшительно на это согласны. Отвѣтъ министра въ этомъ отношеніи ничего не общаетъ. Лордъ Абердинъ относитъ полную справедливость хорошимъ намѣреніямъ общества, однако же остается при проектѣ осмотра кораблей.

3 Апрѣля.

Пренія нижней палаты на сегодняшнемъ засѣданіи были не занимательны. Билль лорда Ашлея о фабричныхъ работахъ, чтобы, до 13 лѣтъ, дѣти работали только по 8 часовъ въ сутки, прочитанъ во второй разъ.

— Въ *Morning Post* пишутъ, что въ настоящемъ году парламентъ будетъ распущенъ ранѣе обыкновеннаго, по тому поводу, что Королева, въ первыхъ дняхъ Июля, выѣдетъ въ Ирландію.

ра donoszą, że oddziały wojsk francuzkich zgromadzają się już nad granicą Szwajcarską.

— Akademia Lyonska jednomyślnie obrała członkiem swoim sławnego kaznodzieję Piotra Lacordaire.

— Wiadomość o przyjęciu poprawki do projektu do prawa o ciele, mocą której przywóz siemienia sezamu znaczną opłatą został obciążony, sprawiła nadzwyczajne w Marsylii wrażenie. Wszystkie interesa na giełdzie tamtejszej nagle zostały przerwane, i rozprawiano jedynie o zgubnych skutkach, jakie wyrzucić musi uchwała Izby Deputowanych na dwa najgłówniejsze rodzaje przemysłu południowej Francji, to jest: na fabrykację oliwy i mydła. Po skończonej giełdzie, wszyscy fabrykanci, których to bliżej dotyczy, postanowili zamknąć swoje olejarnie, robotników odprawić, i udać się w całym gronie do Paryża, ażeby od uchwały Izby Deputowanych appellować do Izby Parów.

— Według listów z Londynu, dotychczasowy bieg negocjacji między Xięciem Broglie a Dr. Lushington jest następujący: Zgodzono się najprzód na postawienie przy brzegach Afryki eskadry, złożonej z równej liczby okrętów angielskich i francuzkich. Przyjęto za zasadę, że okręty mogą być przetrzasane i sądzone tylko przez okręty swojego narodu, lecz że nawzajem, tak przez eskadrę angielską jak przez francuzką równie mogą być przytrzymane. Proponowano nadto postawienie eskadry obu narodów nad brzegami Brezylji, dokąd zwykle handlujący niewolnikami przewożą ich, gdy im się uda ująć baczności eskadry, stojącej przy brzegach Afryki. Uznano jednak za rzecz potrzebną traktować wprzód, w tej mierze z gabinetem Brezyljskim, Madryckim i Lissabonskim, przed wykonaniem tego projektu. Ministerstwo francuzkie uważa teraz główne trudności za ułatwione, i wyda rozkazy do wyporządzenia fregaty, dwóch korwet i jednego brygu, mających składać stacją francuzką przy Afryce. Wypadek tego doświadczenia okaże, czy nowy ten systemat ma być ostatecznie przyjętym, czyli też jeszcze ulegnie jakiej odmianie.

— Monitor Algierski z dnia 30 marca donosi, iż Marszałek Bugeaud przybył do Algieru 27-go w nocy, a 29-go przyjmował urzędników.

А н г л и я .

Лондонъ, 2 kwietnia.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby Niższej, Dr. Bowring wniosł, aby wyznaczonym był komitet do roztrąszenia budżetu osad, i żądanie swoje opierał na następujących faktach: Anglia posiada 41 osad z ludnością 5 milionów mieszkańców; przywóz towarów z tych osad do Anglii wynosi rocznie 10—11 milionów f. s.; wywóz zaś, w połowie złożony z angielskich fabrykatów, dochodzi do 17 milionów; jednakże, z tego całego tak wielkiego obrotu, doniesienia nie jest parlamentowi zdawana. Gabinet nie opierał się wnioskowi Dra Bowring, który też został przyjęty.

— Towarzystwo angielsko zagraniczne przeciwników handlu niewolnikami, podało Lordowi Aberdeen pismo, w którym usiłuje go przekonać, że prawo przetrzasania okrętów nie zapobieży handlowi niewolnikami; radzi mu zatem rzec się go, a natomiast otrzymać od Francji zupełne zniesienie niewolnictwa w jej osadach, tém więcej że i rząd i Izby prawodawcze tego kraju już dawno rzecz tę stanowczo przyrzekły. Odpowiedź Ministra na to pismo skreślona jest w wyrazach nie obiecujących. Lord Aberdeen oddaje wprawdzie sprawiedliwość dobrym zamiarom towarzystwa, obstaje jednakże przy utrzymaniu prawa przetrzasania okrętów.

Dnia 3 kwietnia.

Obrady Izby Niższej w dniu dzisiejszym niewiele zajmowały publiczność. Odczytano po raz drugi bill Lorda Ashleja, urządzający prace w fabrykach, a mianowicie: żeby dzieci do lat 13, tylko przez godzin 8 zatrudniane były.

— *Morning-Post* donosi, że w tym roku parlament będzie wcześniej odroczone, z powodu, że Monarchini już w pierwszych dniach lipca wyjadzie do Irlandji.

— O'Connell прибудет на сихъ дняхъ въ Лондонъ, для переговоровъ касательно предполагаемой постройки въ Ирландіи желѣзной дороги.

Швейцарія.

Цюрихъ, 2-го Апрѣля.

Нападеніе вольныхъ отрядовъ на люцернскій кантонъ кончилось совершеннымъ пораженіемъ и разсыпаніемъ ихъ самихъ. Официальные донесенія объ этомъ происшествіи сообщаютъ слѣдующее:

31-го числа, до заката солнца, мятежники, число коихъ при походѣ увеличилось до 8,000 чел., переправились черезъ рѣку Эмму, при Лилтау, послѣ довольно жаркой схватки, во время коей первую пулю убитъ былъ прапорщикъ мятежниковъ, несшій напереди знамя вольныхъ отрядовъ. Къ вечеру, главные ихъ силы подошли къ городу Люцерну и овладѣли ущельемъ ведущимъ въ городъ, намѣнясь произвести атаку на другой день. Между тѣмъ, въ ту же ночь, войска люцернскаго кантона, усиленные подкрѣпленіями цугскаго и урисскаго кантоновъ, напали на мятежниковъ, кои въ самую рѣшительную минуту будучи оставлены своими предводителями, не смотря на сопротивленіе съ 12 до 1 часовъ утра, принуждены были къ отступленію, которое вскорѣ обратилось въ беспорядокъ и наконецъ въ совершенное разсыпаніе. Слишкомъ шесть сотъ человѣкъ пало на полѣ сраженія; тысячи попали въ плѣнъ, въ число коихъ находятся многие въ богатыхъ нарядахъ и принадлежатъ къ высшему классу общества. Сверхъ того, отняли у бѣжавшихъ полную батарею единороговъ, и всю артиллерію, около 30 аммуничныхъ повозокъ, болѣе 80 лошадей, нѣсколько знаменъ и походную казну мятежниковъ, состоящую изъ нѣсколькихъ тысячъ франковъ золотомъ и серебромъ. Сіи трофеи, на другой день послѣ битвы, торжественно внесены были въ Люцернъ, при радостныхъ восклицаніяхъ народа. Уронъ побѣдителей малозначителенъ; изъ знатнѣйшихъ лицъ пало только три человѣка, нѣкоторые получили легкія раны. Остатки разбитыхъ мятежниковъ бѣжали въ Арговскій кантонъ.

Португалія.

Лиссабонъ, 20 Марта.

Министръ внутреннихъ дѣлъ предложилъ палатѣ три важныя проекта постановленій: Первое изъ сихъ постановленій касается заключенія контракта съ обществомъ публичныхъ работъ, по силѣ коего, общество обязывается: 1) устроить шоссе по всемъ большимъ дорогамъ въ государствѣ; 2) построить желѣзную дорогу отъ Лиссабона къ испанской границѣ; 3) построить въ Порто зданіе для помѣщенія таможни, и тюремный замокъ въ Лиссабонѣ; 4) принять на себя постройку всехъ публичныхъ зданій, проектированныхъ къ постройкѣ въ теченіе нѣсколькихъ лѣтъ. Второе постановленіе относится къ взысканію разныхъ податей и налоговъ, съ недвижимостей, капиталовъ, доходовъ и съ лицъ. Наконецъ третье постановленіе касается заключенной съ Португальскими банкирами сделки, относительно промѣна билетовъ государственныхъ вѣнскихъ долговъ, на 4 процентныя облигаціи.

Португальскій флотъ состоитъ изъ 26 кораблей, то есть, изъ 3 фрегатовъ, 4 корветовъ, 5 бригговъ, 3 шоннеровъ, 10 судовъ меньшаго размѣра и 1 парохода. Экипажъ сего флота состоитъ изъ 2,910 человѣкъ.

Италія.

Римъ, 25 Марта.

Въ Свѣтлое Христово Воскресенье Папа самъ отправлялъ священную литургію въ церкви св. Петра, а потомъ изъ большой лжи благославлялъ народъ. Голосъ Его Святѣйшества былъ такъ громокъ, что его слышно было на всей обширной площади наполненной множествомъ народа. Все семейство Короля Неаполитанскаго слушало литургію и на назначенномъ для сего мѣстѣ подходило къ благословенію. Погода благоприятствовала сему религиозному празднеству, окончившемуся великолѣпно иллюминаціею купола церкви св. Петра и фейерверкомъ въ крѣпости св. Ангела. Принцъ Людвигъ-Карль графъ Аквила отправился сегодняшняго утра съ своею су-

— O'Connell в тыхъ дняхъ зѣдетъ до Лондону, въ целу zawarcia układowъ co do drogi żelaznej, mającej się budować w Irlandyi.

ШВАЙЦАРІЯ.

Zurich, 2 kwietnia.

Нapaść wolnych oddziałów na Kanton Lucerny, skończyła się zupełną klęską i rozproszeniem ich samych. Urzędowe raporta o tym wypadku donoszą co następuje:

Dnia 31, przed zachodem słońca, napastnicy, których liczba w pochodzie wzrosła do 8,000, przeszli rzekę Emmę pod Littau, po dość uporeczywej utarcze, w której, od pierwszego wystrzału, poległ chorąży powstańców, niosący przodem sztandar wolnych oddziałów. Wieczorem, główna ich siła podstąpiła pod Lucernę i osadziła wawoz prowadzący do miasta, mając uderzyć na nie nazajutrz. Tymczasem tejże nocy, wojska Kantonu Lucerny, wsparte posilkami z Kantonów Zug i Uri, uderzyły na powstańców, którzy w pierwszej zaraz stanowczej chwili opuszczeni od swoich dowódców, pomimo mężnego oporu od godziny 12 do 5 rano, zmuszeni zostali do odwrotu, który wkrótce zamienił się w nieład i nakoniec w zupełną rozsypkę. Sześciuset przeszło poległo na placu; tysiące dostało się w niewolę, a między niemi wielu dobrze ubranych, i należących do wyższej klasy społeczeństwa. Oprócz tego zabrano uciekającym całą baterią haubic, całą baterią dział, około 30 wozów ammuńczyjnych, przeszło 80 koni kilka sztandarów i kasę wojenną powstańców, składającą się z wielu tysięcy franków w złocie i srebro. Trofea te, nazajutrz po bitwie, wprowadzone zostały w tryumfie do Lucerny, w pośród radośnych okrzyków ludu. Straty zwycięzców są mało znaczne; ze znakomitszych trzech tylko obywateli poległo, a kilku jest lekko ranionych. Reszta rozproszonych niedobitków schroniła się do Kantonu Argowii.

PORTUGALIA.

Lizbona, 20 marca.

Minister spraw wewnętrznych przedstawił Izbie trzy ważne projekta do praw; pierwszy z nich zawiera kontrakt między rządem a towarzystwem budowl publicznych, mocą którego toż towarzystwo obowiązuje się: 1) urządzić szosse na wszystkich wielkich traktach całego kraju; 2) zbudować kolę żelazną z Lizbony do granicy hiszpańskiej; 3) założyć w Porto komorę celną i więzienie karne w Lizbonie; 4) wziąć na się przedsięwzięcie wszystkich budowli publicznych, mających być wzniesionemi w ciągu kilku lat następných. Drugi projekt zamienia niektóre podatki stałe, na podatek od nieruchomości, kapitałów, dochodów i osobisty; trzeci nakoniec obejmuje układ, z bankierami Portugalskimi zawarty, względem przemiany długów publicznych, za granicą zaciągniętych, na obligacye 4-procentowe.

— Flota Portugalska składa się z 26 okrętów, to jest 3 fregat, 4 korwet, 5 brygów, 3 szonerów, 10 mniejszych statków, i 1 parostatku. Osada wszystkich liczy 2,910 ludzi.

WŁOSY.

Rzym, 25 marca.

W Niedzielę Wielkanocną, Ojciec św. sam celebrował w kościele św. Piotra, a następnie z wielką łożą udzielił ludowi błogosławieństwo Apostolskie. Głos Jego Świątobliwości był tak mocny, że dał się słyszeć na całym obszernym placu, okrytym tysiącami ludu. Cała rodzina Króla Neapolitańskiego znajdowała się na mszy świętej i błogosławieństwie Apostolskim, w miejscu dla niej przeznaczonym. Pogoða sprzyjała téj uroczystości religijnej, tudzież przepyszemu w wieczór oświeceni kopuły św. Piotra, i ogniom sztucznym na zamku św. Aniola. Xiążę Ludwik Karol Hr. Aquila wyjechał dziś rano z małżonką swoją do Neapolu; Królowa wdowa, uda się w tę drogę po południu, Król zaś zabawi tu jeszcze dni kilka. Dziś prze-

другую в Неаполь, а вдовствующая Королева отправится туда по-полудни. Король пробудет здесь еще несколько дней. Сегодня Е. В. осматривала Папские войска и была чрезвычайно довольна их выправкою. Король поддерживает проект постройки железной дороги из Рима в Неаполь, но находит большие затруднения. Хотя испанский посланник князь Ривас находится здесь, однако же, кажется, что обручение графа Трапани с испанскою Королевою не так скоро последует, как извещали об этом многие журналы.

27 Марта.

Вчера отправились отсюда, Король и Королева обихи Сицилии, вместе с шрифцем Франциском де Паула графом Трапани.

— Носится слухи, что повстрепный в дѣлах Испаніи в Неаполь, герцогъ Ривасъ, пробудетъ еще некоторое время в Римѣ, для переговоровъ съ т-мъ Кастилло и Айенса, касательно условийъ съ Римскимъ дворомъ.

Т у р ц и я.

Константинополь, 16 Марта.

Объявление о созваніи в столицу депутатов провинцій, для совѣщаній, состоитъ въ слѣдующемъ: „Для доставленія вышшаго развитія земледѣлію, торговлѣ и промышленности, главнымъ источникамъ народнаго богатства и благосостоянія, назначены были прежде, во многихъ провинціяхъ, земледѣльческіе инспекторы (Мудири); но опыты убѣдили въ недостаточности сей общей мѣры. Вслѣдствіе сего, верховный совѣтъ юстиціи, по зрѣлымъ соображеніямъ признавъ необходимымъ, что прежде непременно должно получить надлежащія свѣдѣнія о состояніи каждой провинціи и условіяхъ ея благосостоянія, чтобы за симъ можно было предпринять соответственныя мѣры; но для достиженія сей цѣли, необходимо во всякомъ городѣ, изъ среды мусульманскаго дворянства и христіанскихъ старѣйшинъ (Раевъ) избрать двухъ человекъ, благоразумныхъ, опытныхъ, пользующихся хорошимъ мнѣніемъ, одушевленныхъ любовью къ отечеству и усердствующихъ къ общему благу; эти депутаты народа должны прибыть въ Константинополь, подъ покровомъ Его Высочества (Султана); имѣли достаточное содержаніе, имъ назначатся жить у сановниковъ Высокой Порты, которыми они будутъ приняты, какъ гости. Они будутъ участвовать въ засѣданіяхъ верховнаго совѣта, который, выслушавъ ихъ мнѣнія и соображенія, предприметъ разныя необходимыя и успѣшныя мѣры, которыя окажутся, при Божіей поспѣшествующей помощи, соответственными къ усиленію благосостоянія ихъ округовъ, къ развитію земледѣлія и торговли, къ умноженію источниковъ пособія для ихъ согражданъ, къ облегченію путей сообщенія, и къ вспомоствованію бѣднымъ. Наконецъ постановлено, этимъ же депутатамъ объявить словесно истинныя намеренія Султана, чтобы, прибывъ обратно во свояси, они могли ихъ передать своимъ согражданамъ. И потому, согласно съ этимъ, разосланы визирскія циркулярныя предписанія къ губернаторамъ и другимъ провинціальнымъ властямъ, съ тѣмъ, чтобы изъ среды мусульманскихъ дворянъ и христіанскихъ старѣйшинъ избраны были по два депутата въ каждомъ округѣ, кои отличались бы благоразуміемъ и честностію, и чтобы ихъ отправили въ зѣвшую столицу. Издержки, по путешествію, отнесены будутъ на счетъ провинціаль-ныхъ кассъ.

По случаю праздника Пасхи, слѣдующій Номеръ Вѣстника выйдетъ въ будущую Пятницу, то есть 20-го Апрѣля.

глядалъ войско Папезкіе и былъ зъ его postawy bardzo zadowolony. Monarcha popiera projekt zaprowadzenia drogi żelaznej z Rzymu do Neapolu, ale wielkie znajduje trudności. Lubo tu jest także obercy Poseł hiszpański przy dworze Neapolitańskim, Xiążę Rivas, nie zdaje się jednak, żeby zaręczyny Hr. Trapani z Królową hiszpańską tak prędko przysły do skutku, jak to wiele dzienników przedwczesnie głosiło.

Dnia 27 marca.

Wczoraj, wyjechali stąd do Neapolu: Król i Królowa Obojga Sycylii, oraz Xiążę Franciszek de Paula hrabia Trapani.

— Słychać, że sprawujący interesa Hiszpańskie w Neapolu, Xiążę Rivas, pozostanie czas niejaki w Rzymie, dla prowadzenia, łącznic z P. Castillo y Ayensa, układów z dworem Rymskim.

Т у р ц я.

Константинополь, 16 марта.

Огłoszenie donoszące o zwołaniu Deputowanych z prowincyi na radę do stolicy, brzmi jak następuje: „Dla nadania większego rozwinięcia rolnictwu, handlowi i przemysłowi, głównym źródłem bogactwa i pomyślności ludów ustanowiono dawniej w wielu prowincjach państwa. Inspektorów (Mudirów) rolniczych, doświadczenie atoli wykazało niedostateczność tego ogólnego środka. W skutku wło tego, najwyższa Rada sprawiedliwości, po dojrzałych naradach, uznała, iż przedewszystkiem koniecznie należy gruntownie poznać stan każdej prowincyi i warunki jej dobrego bytu, dla przedsięwzięcia odpowiednich środków, co tylko tym sposobem da się uskutecznić, iż w każdym mieście z pośród szlachty muzułmańskiej i prymasów (starszyzny) Chrześcian (Rajahów), obrani będą dwaj ludzie rozsądni, doświadczeni, dobre imię mający, miłością kraju ożywieni, i o dobro kraju i ludu gorliwi, i ci jako Deputowani narodu przybędą tu do stolicy. Ażeby zaś ci Deputowani, za przybyciem do Konstantynopola, pod opieką Jego Wysokości (Sultana) należycie byli podejmowani, mieszkańci mają u urzędników Wysokiej Porty, której są gośćmi. Z kolei wzywani będą na posiedzenia wspomnianej najwyższej Rady sprawiedliwości, która zasięgająca ich zdania względem środków, jakie, przy pomocy Bożej, stosowne są do powiększenia pomyślności ich okęgów, do rozwinięcia rolnictwa i handlu, do pomnożenia środków pomocy ich współobywateli, do ułatwienia dróg komunikacyjnych, do wspierania nieszczęśliwych i p. potrzebno i skuteczne wyda rozporządzenia. Naostatek postanowiono, iż tymże Deputowanym objawione będą ustnie sprawiedliwe zamiary Sultana, izby za powrótem do swych domów, mogli je ziomkom swoim udzielić. Zgodnie więc z tém, rozesłano pisma wezyryalne do Gubernatorów i innych władz prowincjonalnych, z poleceniem, aby z pośród szlachty muzułmańskiej i prymasów chrześciańskich wybrali po dwóch Deputowanych z każdego okęgu, ludzi uczciwych i światłych, i aby im do stolicy tutejszej udać się kazali. Koszta ich podróży pokryte będą z kass prowincjonalnych.“

Z okoliczności Świąt Zmartwychwstania Pańskiego, następny Numer Kuryera wyjdzie dopiero w przyszły Piątek, t. j. 20-go Kwietnia.